

SANDARA

LITHUANIAN

THE LEAGUE

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

RESEARCH LIBRARY
CENTER FOR

PRICE 40 CENTS

VASARIO 19 - FEBRUARY 19, 1979

NR. 2

DAIL. P. KALPOKO PIESTAS PAVEIKSLAS LIETUVOS ATSTOVYBEJE, WASHINGTONE —

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą Lietuvos Valstybės Tarybai skaito dr. Jonas Basanavičius.

Pirmoje eilėje, kairėje pusėje sėdi: Jurgis Šaulys, Stasys Narutavičius, kun. Kazimieras Šaulys; dešinėje sėdi: kun. Vladas Mironas, Petras Klimma, Antanas Smetona, Justinas Staugaitis, Jonas Vileišis. Stovi kairėje pu-

sėje: Kazimieras Bizauskas, Donatas Malinauskas, Jonas Vailokaitis, kun. Alfonsas Petrusis, Saliamonas Banaitis; dešinėje: Pranas Dovydaitis, Aleksandras Stulginskis, Jokubas Šernas, Jonas Smilgevičius, Mykolas Biržiška, Steponas Kairys.

● Dr. J. Basanavičius reading the Lithuanian Declaration of Independence. A painting by artist P. Kalpokas at the Lithuanian Legation in Washington, DC.

MIELI LIETUVIAI,

Vasario šešioliktosios sukakties proga, VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS sveikina jus visus pavergtoje Tėvynėje ir laisvajame pasaulyje. Kviečia šią sukaktį prasmingai, pagal esamas sąlygas, paminėti.

Ši diena mums svarbi, kaip vienas didžiųjų Lietuvos istorijos įvykių, su kuriuo baigėsi daugiau kaip šimtmetį trukęs caro, žandaro ir tamsos metas ir prasidėjo nepriklausomo laimingo gyvenimo laikotarpis.

Vasario šešioliktosios Aktas buvo tautinės vienybės išraiška, sujungusi įvairių pažiūrų Lietuvos Tarybos narius skelbiančius visos tautos politinę valią. Vasario šešioliktoji neatskiriama siejasi su lietuvių tautos išlikimu ir Lietuvos valstybės tauta - jos valstybingumu. Dėl to reiktina ir išlaikytina visa, kas Lietuvos valstybingumą stiprina, kas jam dirba ir kas jį simbolizuoja. Ši diena yra prasminga proga stiprinti ir skelbti visiems mūsų pasiryžimą dėl nepriklausomybės dirbti ir dėl jos kovoti.

VLIKAS yra vienas mūsų valstybingumo ramsčių - tiek savo prigimtimi, tiek savo darbais. Jie yra nuolatiniai, platus ir visų mūsų pastangų tarpe svarūs. VLIKAS nuoširdžiai dėkoja lietuvių visuomenei už jos teikiamą paramą ir laukia jūsų, laisvieji lietuviai, tolimesnės talkos.

Mūsų pagarba lietuviams pavergtoje Tėvynėje, kurie aukojasi laisvės, nepriklausomybės ir žmogaus teisių idėjoms, nepabūgdami okupanto žiauriais bausmių. Nežiūrint ilgų ir sunkių okupacijos metų mūsų broliai ir sesės Tėvynėje yra nepalūžę dvasia ir nepraradę vilties, kad ateis diena, kuomet "saulė Lietuvos tamsumus prašalins".

Mes, laisvajame pasaulyje minėdami Vasario šešioliktąją, dar kartą pasižadame kime visomis išgalėmis remti jų kovą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

DR. K. VALIŪNAS -VLIKO VALDYBOS GARBĖS PIRMININKAS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Taryba, susirinkusi 1979 m. sausio 28 dieną Chicagoje, išrinko DR. KĘS-TUTĮ VALIŪNĄ, 12 metų be pertraukos vadovavusį VLIKO Valdybai, VLIKO Valdybos Garbės Pirmininku.

Sekantis VLIKO Tarybos posėdis įvyks 1979 m. kovo 11 dieną taip pat Chicagoje, Jaunimo Centre.

SU BIKINI Į LAISVĘ

Sovietų turistiniam laivui "Leonid Sobinov" Australijoje išplaukiant iš Sydney uosto nakties metu pro langą iššoko laivo tarnautoja Liliana Gasinaskaja. Tamsioje plaukiojusi 40 min., ši 18 metų amžiaus mergina išlipo į krantą ir, sutikusi pirmą vyrą, paprašė pagalbos. Ji paprašė duoti jai rūbų ir po to paprašė Australijos valdžios žmonių suteikti jai politinį prieglobstį. Ji pasisakė dirbusi laive 4 mėn. ir per tą laiką galvojusi, kaip pabėgti iš Sov. Sąjungos.

JŪRATĖ GALECKAITĖ PRIEVARTA GYDOMA PSICHIATRINĖJE LIGONINĖJE

Apie šią "sąžinės kalnę" pranešė šiemet į Vakarus išleistas latvių disidentas Gunaras Rodė. Dar būdamas lageryje 1974-tais metais, Rodė pasirašė protestą dėl jos prievartinio "gydymo". Nuo Biržų kilusi Galeckaitė buvo suimta Lietuvoje 1972 metais su dviem kitais jaunuoliais. Jos nusikaltimas, kad viešoje demonstracijoje ji buvo apsisiautusi lietuviška trispalve. (ELTA)

NELIKIME SKOLINGI SAVO TĖVYNEI

Brangūs broliai ir sesės lietuviai,

Ši didžioji lietuvių, gyvenančių laisvame pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje, nepriklausomybės šventė ir drauge visų mūsų susikaupimo diena įpareigoja J.A.V. lietuvius besąlyginiai kovoti už Lietuvos Nepriklausomybės greitesnį atstatymą. Iš mūsų žodžių, raštų ir veiksmų laisvasis vakarų pasaulis ir jo politinės ir kultūrinės institucijos dar kartą tegu patiria apie mūsų tėvynei Lietuvai sovietinio okupanto daromą skriaudą.

Laisvojo pasaulio lietuviai, neužmirškime savo brolių ir sesių, nešančių okupuotoje Lietuvoje sovietinio atėjūno svetimą jungą, ir vieningai kovokime už laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą.

Šio kilnaus tikslo siekdami, pasišvėskime mūsų tėvynei ne tik būdami bekompromisiniais kovotojais už Lietuvos laisvę, bet taip pat vieningi savo gretose ir dosnūs savo širdyse.

Padidindami šiais metais savo auką Lietuvos laisvinimo reikalams, atiduokime skolą savo tėvynei ir ne vien tik žodžiais, bet taip pat ir pinigine parama, prisidėkime prie Nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Amerikos Lietuvių Taryba per beveik keturiasdešimtį savo veiklos metų, JAV lietuvių gausiai remiama, ryžtingai ko-

VASARIO 16 minėjimo proga
paremkime Lietuvos laisvinimo darbą.
VISI AUKOKIME AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI.*

vojo už Lietuvos laisvę. Ji rėmė ir ateityje rems tiek pavienių lietuvių, tiek jų politinių veiksmų ir organizacijų pastangas šio kilnaus tikslo siekiant. Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė laiko pareigą priminti visiems aukotojams, kad Vasario 16 proga sutelktos aukos, būtų skiriamos ALTAi. Tik Jūsų vieningai remiama Amerikos Lietuvių Taryba galės suaktyvinti savo pastangas kovoje už Lietuvos laisvę.

Brangūs broliai ir sesės lietuviai, nelikime skolingi savo tėvynei Lietuvai ir, prisimindami už žmogaus teises ir savo tėvynės nepriklausomybę herojiškai kovojančius savo tautiečius okupuotoje Lietuvoje, gausiai dalyvauskime Vasario 16 d. minėjimuose ir paremkime Amerikos Lietuvių Tarybos pastangas laisvinimo darbuose.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS KONGRESE

Atstovų rūmuose, Washingtone, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyksta vasario 15 d., o Senate vasario 21 d.

Minėjime Atstovų rūmuose invokaciją sukabės kun. Dr. Tomas Žiūraitis. Taip pat dalyvaus ALTos atstovai: Dr. J. Genys, K. Dirkis, ir inž. G.J. Lazauskas.

LIETUVIŲ, LATVIŲ, ESTŲ PASITARIMAS WASHINGTONE

Dr. Kazys Šidlauskas, ALTos pirmininkas, ir dr. Jonas Genys, ALTos atstovas Washingtone, vasario 3 d. dalyvaus Bendrojo Amerikos Pabaltiečių Komiteto metiniame posėdyje, kuris įvyko Latvų namuose, Rockville, Maryland.

TELEVIZIJA DUODA ŽODĮ LIETUVIAMS

Chicago televizijos stotis WMAQ, veikianti kanalu 5, pakvietė ALTos pirmininką dr. Kazį Šidlauską ir informacijos vedėją kun. dr. Juozą Prunskį vasario 15 d. programoje 12 val. dieną pokalbiui apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę. Ta pati televizijos stotis kitą programą parodys Lietuvos simbolių, primindama lietuvių šventę ir skatindama amerikiečius paremti lietuvių laisvės pastangas. Medžiagą stočiai parūpino Amerikos Lietuvių Taryba

ALTOS LAIŠKAS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

Naujoji Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė pasiuntė JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkui Algimantui Gečiui laišką, kuriame be kitų dalykų pareiškė: "Amerikos Lietuvių Taryba visada siekė darnos tarp lietuviškų organizacijų ir todėl, aišku, gerų santykių ir su JAV Lietuvių Bendruomene. Kartu norime jums pranešti, kad Rochester, N.Y. abiejų organizacijų atstovų paruoštas susitarimo projektas bus naujos ALTos valdybos svarstomas."

ALTOS ATSTOVAS BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

DR. JONAS GENYS, atstovavo Amerikos Lietuvių Tarybai Baltuosiuose Rūmuose, kur prezidento įstaiga pateikė organizacijų atstovams JAV 1980 m. biudžeto pasiūlymą. Diskusijoms vadovavo W. Bauman Cuttee. Iš visų Amerikos tautybių dalyvavo tik po vieną atstovą. Dr. Genys parėmė prezidento pasiūlymą turėti stiprius fondus gynybos reikalams. Numatoma šiuos fondus pakelti 3% ir padidinti tiek, kiek vertė nukris dėl infliacijos.

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$7.00 Suvienytose Valstybėse metams \$7.00
In Foreign Countries per year \$7.00 Užsienyje metams..... \$7.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

KAS RŪPINSIS LIETUVOS LAISVE, JEI NE MES PATYS

AUKSINĖ SUKAKTIS

Lietuva - brangiausias žodis,
Liepsnoki mūsų širdyse.
Mylėki kraštą savo bočių
Ir būk lietuviu visada.

Istorija juk primena kas buvo,
Privalom iš jos pasimokint.
Turėjom bočių mes didvyrių,
Šiandien yra diena juos prisimint.

Šauliai, didvyriai, savanoriai,
Kurie nebojo nei mirties.
Visi jie stoji gint tėvynės,
Dėl mūsų krašto ateities!

Nepriklausomybės akto signatarai,
Jie skelbė laisvę Lietuvos,
Aukšinę sukaktį dabar minim,
Nuo pasirašymo dienos.

Stiprybę semkim iš didvyrių,
Nors ir gyvybę mums kainuos,
Būkim signatarais kenčiančios tėvynės,
Dirbkim dėl laisvės Lietuvos.

Algirdas Budreckas

(Eilėraštis sukurtas 1968 metais, Chi-
cagoje, minint Nepriklausomybės Akto
auksinį jubilėjų)

KAS RŪPINSIS LIETUVOS LAISVE, JEI NE MES PATYS

Būdami laisvajame pasaulyje galime
laisvai reikšti savo troškimus, kovoti ir
dirbti Lietuvos laisvinimui. Mums nereiki-
a čia kovojant nei degintis, nei sėdėti
kalėjimuose.

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt!

Lietuviai pasaulyje mini Vasario še-
šioliktąją, Lietuvos valstybės atstatymo
paskelbimo šešiasdešimt pirmąsias meti-
nes. Tai dvasinio atsinaujinimo ir susi-
kaupimo diena. Ji primena gaivališką Lie-
tuvos vyrų bei moterų tikėjimą į teisę
kurti nepriklausomą valstybę. Ji primena
okupaciją, užgnaužusią to tikėjimo apa-
raišką. Ji primena sovietinio režimo re-
presijas ir smurtą.

Tačiau Vasario šešioliktoji yra ne liū-
desio, o vilties diena. Tauta pavergtoje
tėvynėje įvairiausiai būdais kovoja už
savo žmogiškąsias ir valstybines teises:
masinis pogrindžio katalikų bažnyčios
sąjūdis, neseniai susikūręs komitetas ti-
kinčiųjų teisėms ginti, Helsinkio pasiža-
dėjimų vykdymui stebėti grupe, plati po-
grandinė spauda ir kitokia savilaida. To-
kie pasaulio dėmesį atkreipę reiškiniai
yra tik ledkalnio viršūnė. Jie liūdi ja ne
bejėgę, rankas nuleidusią tautą, o dva-
siniai užgrūdintą, nebijančią rizikuoti
bei aukotis.

Mūsų pasaulio lietuvių dalyvavimas
šioje likiminėje kovoje yra ne tik pras-
mingas, bet reikalingas ir būtinas.

Šios kovos dalininkais galime būti
įvairiais būdais. Vienas svarbus užda-
vinys yra padėti Lietuvos politikiniams.
Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Ni-
jole Sadūnaitė ir šimtai kitų savo drąsių pa-
vyzdžių ir kančia liūdi ja tautos gyvastin-

Lietuva savo teisine padėtimi išsisky-
rė iš kitų Pabaltijo valstybių: Estijos ir
Latvijos, nes Lietuva praeityje yra bu-
vusi savarankiška valstybe. Todėl Lie-
tuvai nereikėjo kurti naujos valstybės, o
tik atkurti.

gumą ir į tautą nukreiptą dvasinį bei fizi-
nį terorą. Šiuo metu jie yra nutildyti, o
primestosios santvarkos slopinami Lie-
tuvos žmonės neturi priemonių balsiai
juos užtarti. Tai yra mūsų, laisvėje gy-
venančių uždavinys.

Pasaulio lietuviai! Lietuvos politikali-
niū išlaisvinimui kreipkime kiekvienos
dienos rūpestį, skirkime išteklius ir jė-
gas. Šia Vasario šešioliktąją pasiryžki-
me jiems padėti. Reiškime jiems soli-
darumą laiškais. Kelkime jų būklę pasau-
liui. Skatinkime visus, lietuvius ir ne-
lietuvius, protestuoti prieš Lietuvos poli-
tikaliniams daromas skriaudas.

Prisimindami septyni šimtai dvide-
šimt šeštuosius metus nuo Lietuvos ka-
raliaus Mindaugo vainikavimo ir šešias-
dešimt pirmuosius metus nuo Lietuvos
valstybės atstatymo, turime didžiulius
garbinga tautos praeitimi. Turime drau-
ge su Lietuvos žmonėmis tikėti tautos
laisvės rytojumi. Bet didžiulius ir ti-
kėti nepakanka, kai mūsų broliai ir se-
serys prašo ir laukia pagalbos.

Pasididžiavimas tautos praeitimi ir
tikėjimas jos nepriklausoma ir laisva
ateitimi tebūna mums stiprybės šaltiniai
darbams Lietuvos gerovei.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdyba

A.L.T.SANDAROS CENTRO VALDYBA:

Povilas P.Dargis, pirmininkas
Aleksandras Chaplikas,
Pirmasis vice-pirm.
Julius R.Kuzas,
Antrasis vice-pirm.
Grožvydas Lazauskas,
sekr. ir redaktorius
Hildė Kuzienė, išdėtininkė
Juzė Gulbintienė, išd.pav.

Teisinis patarėjas:
dr.K.Šidlauskas

VICE PIRMININKAI:

Vladas Bajertius
dr.Algirdas Budreckis
dr.Vytautas Dargis
Alena Devenienė
Casey Oksas
Vyto Uzny

IŽDO GLOBĖJAI:
J.Kapačinskas
H.Čižauskienė
H.Buchinskienė

KONTROLĖS KOMISIJA:

Jonas J.Galminas
Ona Jagėla
Ant.Sukauskas

ŠVIETIMO KOMISIJA:

Ant.Andriulionis
Bronius Bajertius
Edvina Yankus

A.L.T. SANDAROS CENTRO
ADRESAS: 840 West 33rd St
Chicago, Illinois, 60608

SANDAROS REDAKCIJA

Redaktorius: G.J.Lazauskas
Redaktorius pavaduotojai: P.Brūžas,
E.Boreička, Ign.Andrašiūnas
Skyrių redaktoriai: Janė Bajertienė,
dr.A.J.Gusenas, B.Brazdžionis,
Leo Venckus, R.Rudys.
Redakcijos nariai: P.Venclova, Juo-
zas Kapačinskas, K.Tautkus.
Redakcijos telefonai: (312) 927-4789
arba (312) 543-8198

SANDAROS ADMINISTRACIJA

Administratorė: Edita Rimkienė
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos telefonai:
(312) 927-4789 Pirmadienį, Antradi-
nį ir Trečiadienį 10 val - 12 val.
ir 1 val - 6 val.p.p.
Kitu laiku, esant svarbiam reikalui,
galima skambinti (312) 543-8198.

SANDAROS BENDRADARBIAI

Dr.Alg.Budreckis, Alg.Budreckas, Jonas
Bernotas, Vladas Bajertius, Bronius
Bajertius, Aleksandras Chaplikas, Po-
vilas P.Dargis, Alena Devenienė,
Pearl Jasis, Ona Jonikienė, Alfonsas
Giedraitis, Zigmas Gura, K.Baltruko-
nis, J.Krasinskas, Teodora Kuzienė,
adv. Charles Kal, Jonas Kutra, M.
Mackevičius, Vyt. Mačys, I.Obolėnas,
P.Petrušaitis, Juozas Ruokis, Juozas
Skėivys, A.Sukauskas, Vyt.Širvydas,
P.Sūlas, M.Tamulėnas, P.Turūta, Are-
jas Vitkauskas, Jurgis Žilinskas,
Vikt.Motušis, St.Paulauskas ir kt.
Fotografai: Ciprijonas Genutis, M.Nagys,
Juozas Tamaševičius, V.Noreika.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo pris-
idėti prie Sandaros darbų, prašomi
pranešti red. ir adm. telefonais.

Vasario 16 Aktu Lietuvos Taryba pas-
kelbė atstatanti nepriklausomą demokra-
tiniais pagrindais sutvarkytą Lietuvos
valstybę, su tarptautiniais teise princi-
pais, kad kiekvienos tautos apsisprendi-
mo teisė yra jos laisvė.

Šis aktas yra pats svarbiausias tau-
tos įvykdytas sprendimas, kuris privalo
išlikti ir galioti visiems laikams. O taip
pat tenka nuolatos prisiminti tuos GAR-
BINGUS PARTIZANUS - ŠAULIUS ir SA-
VANORIUS KARIUS, kuriu dėka kietose
kovose buvo įgyvendintas Vasario 16-sios
paskelbimo aktas. Šis aktas nebūtų įgy-
vendintas, jei jie nebūtų stoję kovon prieš
daug didesni ir stipresni priešai ir tą ko-
vą laimėję.

Vasario 16-sios minėjimas Lietuvoje
buvo mūsų tautos pasididžiavimo šven-
tė, o dabar ši šventė tapusi tik kovos, il-
gesio, susikaupimo padėti okupuotai Lie-
tuvai ir pavergtai tautai.

Lietuvių tautos padėtis tėvynėje šiuo
metu yra nepaprastai sunki... Šiandien
Lietuvoje neplėvėsuoja trispalvė, sunai-
kinti valstybės ženklai, iškalti iš pamini-
klų Lietuvos himno žodžiai ir t.t. Visa
tai parodo, kad suvereninės Lietuvos
valstybės nėra.

Vasario 16-sios aktu atkurta Lietuvos
valstybė nėra panaikinta, o tik tai jėga
okupuota ir prievarta prie Sovietų S-gos
prijungta. Taigi Lietuva yra agresijos
auka.

Tautos tragedija yra ne jos ekonomi-
nė padėtis, bet laisvės netekimas. Visa
tai, kas įvyko ir dabar yra daroma Lietu-
voje, turi būti visam pasauliui žinoma
ir skelbiama. Kiekvieno lietuvių, gyve-
nančio laisvajame pasaulyje, - pareiga
tą pareikšti ir būti savo krašto ambasa-
doriais.

Tėvynės meilė vertė šaulius ir sava-
norius rizikuoti gyvybėmis, kovojant už
Lietuvos laisvę. Jokio atlyginimo, jokių
gėrybių nežadėta...

Lenkų karių žurnale "Apžvalga" ma-
joras S. Alexandrowicz rašė: "Turėjome

didelius nuostolius nuo lietuvių partizanų
šaulių. Jie sekė mus prisidengę miš-
kuose ir raistuose. Iš ten jie šaudydavo
mus.

Paimti į nelaisvę ir nuteisti mirčiai,
lietuviai šauliai neleido jiems užrišinė-
ti akių. Drąsiai atiduodavo savo gyvybes,
pabrėždami, jog miršta už tėvynę, lais-
vę ir jos nepriklausomybę...

Lietuvos kariuomenė nuolatos puolė
ir reikėjo trauktis iš užimtų vietų link
Giedraičių. Ten susitikom su lietuviams
kariais ir įsitikinom, kad lietuvis karys
drąsus ir patvarus, o taip pat puikus šau-
lys ir geras partizanas".

Vasario 16-sios aktas yra mūsų tau-
tai svarbiausias ir garbingiausias. To-
dėl šis padarytas tautos sprendimas pri-
valo išlikti ir galioti visiems laikams;
šis aktas nusikratė svetimų jungo ir iš-
vedė lietuvių tautą į nepriklausomą gyve-
nimą. Tebūna šis aktas mums ir ateinan-
čioms kartoms švyturiu ir stiprybės šal-
tiniu, kovoje už tautos laisvę ir nepri-
klausomybę.

Laisvojo pasaulio lietuvių Vasario
16-sios šventę turi kuo iškilmingiau -
siai švęsti, nes mūsų broliams lietu-
viams tėvynėje tai yra uždrausta.

Minėdami Lietuvos Nepriklausomybės
paskelbimo šventę, prisiminkime mūsų
tautos karžygius, kurie neteko gyvybių,
kad mes būtume laisvi. Jų kapais išpuo-
ta visa Lietuva. Prie jų rinkomės senti
stiprybės... O dabar jų kapai sunaikinti
arba išniekinti.

Mes turime pareikšti jiems didžią
pagarbą, o tuo pačiu sustiprinti savyje
pasiryžimą eiti jų pėdomis, nes jų žy-
giai mums nėra mirę. Ju atlikti darbai
tėvynėje yra mums šventi.

Švęsdami Vasario 16-sios šventę pri-
siminkime ir savo brolius ir seses, ken-
čiančius tėvynėje ir nešančius sunkų jun-
gą, pergyvenančius vargą ir genocidą.

Pasiryžkime dar labiau aukotis ir vi-
sas jėgas sukaupe dirbti, kad pri-
artinti savo brangiai Tėvynę Lietuvai
laisvės rytojui.

Algirdas Budreckas

SVEIKATA BRANGUS TURTAS

Rašo Dr. A. J. Gusenas

PIKTYBINIS AUGLYS - VĖŽYS

Tai yra viena iš bauriausių ligų. Liga yra labai plačiai pasireiškus tarpe jaunų, suaugusių ir senų žmonių. Kodėl taip yra, net sunku pasakyti. Rodos, nūdien yra tobuliausios priemonės ligos suradimui, negu buvo prieš 20 ar 30 metų.

Chicagos universiteto prof. Dr. John J. Fennesy surado gerą būdą nustatant plaučių vėžio ligą. Jo metodas plačiai naudojamas.

Bet ar daug žmonių rūpinasi savo sveikata? Atsakymas - tik mažuma. Daugelis žmonių dar jauni būdami suardo savo sveikata. Tai labiausia rūkoriai ir alkoholikai.

Čia pateiksiu tik Sveikatos Centrų surinktus statistikos duomenis, kurie esti labai tampriai susiję su papirosų rūkymu. Šis įprotis angliškai vadinamas "Mortality from Disease Associated with Smoking".

Vien tik papirosų rūkymas yra tiesioginis faktorius šiu ligų sukėlimo: plaučių, bronchito, laryngito, liežuvių, ryklės, lūpų, gomurio vėžio ir taip pat įvairių širdies ligų. Nuo 1964 m. plaučių vėžio liga dvigubai pasidaugino. 1966 m. nuo plaučių ligos mirė 65,758 žmonės, o kiek jų sirgo - niekas nežino. Beje, moterų mirtingumas per paskutinius dvejus metus padidėjo 10%, o jų mirimo amžius buvo tarp 35 ir 54 metų.

Moterys pradėjo daugiau rūkyti 1930 metais, o jau 1955 metais papirosus rūkė 32% Amerikos moterų. 1960 m. nuo plaučių ligos moterų mirė daugiau, negu vyrų.

Rūko ne vien tik moterys, bet ir jaunos mergiotės bei berniukai, net pradinės mokyklos amžiaus. Kokia jų gyvenimo ateitis? Dar neužaugę suardo savo sveikata, ir atveria duris įvairių ligų židiniams.

1976 m. nuo įvairių vėžio ligų mirė apie 300,000 žmonių, - 95,000 mirė vien tik plaučių vėžiu nuo rūkymo papirosų.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE GEROVĖS KOMITETAS

4018 FRANKLIN ROAD
PITTSBURGH, PA. 15214

Mieli SLA Nariai:

Ši kartą neteks SLA Gerovės Komitetui daug aiškinti. Už jos rekomenduojamą sleitą pasisakė 95% visų balsų, duotų 1978 m. Gruodžio - December nominacijose... Kur tik SLA veikia, nepaprastai daug narių pareiškė savo nesvyruojantį pasitikėjimą dabartine SLA vadovybe ir savo balotuose pabrėžė, kad patiki - miausieji kandidatai yra:

- PAUL P. DARGIS Prezidentas
- ALEXANDER CHAPLIKAS . Vice Prezidentas
- GENEVIEVE MEILIUNAS Sekretorė
- EUPHROSINE MIKUZIS..... Iždininke
- CHRISTINE AUSTIN Iždo Globėja
- JOSEPHINE MILLER Iždo Globėja
- DR. DANIEL DEGESYS ... Daktaras Kvotėjas

Visi gerai suprantame, kad toks pasitikėjimas įsigijamas vien darbais bei rezultatais. Duodami balsą už dabartinę Pildomąją Tarybą, mūsų balsuotojai vaidžiai parodė, kad viršminėti kandidatai

tai sunkiai ir nuosekliai dirba, keldami Susivienijimo vardą, gerovę ir piniginių pajėgumą.

Iš gyvenimo patyrimo mes žinome, kad dabartinė Pildomoji Taryba dirbo ypatingai gražiai sutardama. Visi jos nariai yra teisingi ir sąžiningi žmonės ir savo pareigas jie atliko kuogeriausiai.

Jie yra pasižymėję veikėjai ir po jų vadovybe SLA yra pasiekęs tvirčiausias Finansinės padėties.

SLA Gerovės Komitetas kviečia Jus prisidėti prie mūsų ir išrinkti dabartinės SLA Pildomosios Tarybos narius, kurių pavardės pažymėtos šiame laiške...

1979 m. Kovo- March mėnesį parodykite visiems, kad Jums rūpi Susivienijimas - dalyvaukite savo kuopų susirinkimuose. Tad visi pažymėkime balsavimo balote, ties minetu kandidatu pavardėmis ženklukus, kaip nurodoma pavyzdiniame balote. Tokiu būdu pademonstruosime visiems, kad savo balsus su pasitikėjimu atiduodame tinkamiausiems kandidatams į SLA Pildomąją Tarybą.

SLA GEROVĖS KOMITETAS

Juliana Andrulionis, Sekr.

PASKIRTOS PREMIJOS RADIJO VALANDĖLĖMS

Jury komisija iš dr. Kazio Šidlausko, Vytauto Kašniūno, Juozo Skorubsko, dr. Leonardo Šimučio ir kun. Aniceto Tamošaičio, Vasario 6 d. Amerikos Lietuvių Tarybos globojamas premijas radio valandėlėms paskyrė: už interview VLADUI BAKŪNUI, Los Angeles, už marinę programą ALDONAI DAUKUS. Chi-

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Tel. 737-6784

Savininkas JUOZAS ANKUS

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS - GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas - YArds 7-1741-2

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai

6845 SO. WESTERN AVENUE

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

ŠEIMININKĖMS

AMERIKONIŠKAS TORTAS

- 1 sv. miltų
- 1 sv. sviesto
- 1 sv. cukraus
- 10 trynių
- 14 baltymų
- 1 pakelis vanilinio cukraus
- 2-3 stiklinės pieno ar grietinėlės

Sviestą išsukti iki baltumo. Mušti po vieną trynį, pilti po šaukštą miltų, cukraus ir sukėti apie 10 min. Po to mušti antrą kiaušini, vėl pilti po šaukštą cukraus bei miltų ir sukėti tiek pat. Taip dirbti, kol sudedami minėti produktai. Pabaigoje įpilti grietinėle, vanilinį cukrų ir sudėti išplaktus baltymus. Išmaišius išpilstyti tešlą į 6-7 formas ir iškepti plonus papločius.

Atšalusius papločius sudrėkinti vynu ir pertepti vaniliniu kremu.

CHOCOLATE BISCUITS

- 1 oz. chocolate
- 4 eggs
- 1/2 cup sugar
- 3/4 cup flour, sifted

Melt the chocolate in a saucepan. Separate the eggs, add sugar to yolks and beat until light and firm. Add melted chocolate and beat a few minutes longer. Beat the egg whites to a stiff, dry froth. Fold egg whites and flour lightly into yolk mixture. Drop the batter by spoonfuls into baking sheets, greased and dusted with powdered sugar. Bake about 15 minutes in a preheated slow oven (275 degrees F) The mixture can be shaped like lady fingers, if preferred.

NUT BARS

- 2 cups flour
- 1/2 cup sugar
- 1 cup coarsely-chopped nuts
- 2 tablespoons butter
- 1 teaspoon baking powder
- 1/2 cup milk
- 1 egg
- dash of salt

Sift the flour, baking powder and salt into a bowl. Cut in the butter and add the nuts and sugar. Mix into a rather stiff dough with the egg and milk. Turn into a floured board and roll out 2-3rds of an inch thick. Cut into bars of convenient size and fry in hot fat until golden brown.

"ŠEIMININKĖMS" skyrių redaguoja Janė Bajerčienė, 871 East 4th St., So. Boston, Mass., 02127. Receptus prašome siųsti jos adresu.

STATYKIME MYKOLUI VAIDYLAI PAMINKLĄ. Rei kalinga ir jūsų auka.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Tęsinys 30

Saliamonas Mokytojas štai kaip sako dar apie mūsų žemę, 1:4. Viena giminė praeina, (išmiršta), kita ateina, užgimsta, o žemė pasilieka amžinai. Jėzus yra pasakęs dar taip. Palaiminti, ramios širdies, nes jie paveldės žemę. Visi tekstai parodo, kad Dievas nėra nutaręs sunaikinti pačią žemę, nes ji bus naudojama kaip žmogaus amžinai namais.

Žodis "pasaulis" naudojamas Biblijoje, nereiškia žemę, bet žmonių susivienijimus, visuomeninę tvarką, kokia dar šandien tebeegzistuoja. Biblija naudojasi tokios pat prasmės kalba, kuomet pranašauja apie varginančias sąlygas, kokios yra šio amžiaus pabaigoje; nes tokia visuomeninė santvarka turės būti sunaikinta, kad pasidarytų vieta Mesijinei Karalystei.

Biblijoje dar pažymėti amžiai, gadynės, pav. aprašo apie pasaulį, kuris pasibaigė su tvanu, bet pati žemė nebuvo sunaikinta. Biblija dar kalba apie kitą pasaulį, prasidėjus po tvano, ir kuris bus sunaikintas antrame Kristaus čia buvimo. Yra dar kitas pasaulis, kuris prasidės su šio amžiaus pabaiga. Šitas matomas pasaulis bus įkurtas Mesijinės Karalystės veikimu.

Šitie pasauliai, kurie buvo ir veikė, žodine prasme ant žemės, yra Apaštolo Petro padalinti į dvasines ir materiales išvaizdas. Simboliais "dangus ir žemė". Žiūrėk (2-Petro, 3)

Labai aišku, kad apaštalo kalba, kaip ji vartojama šiame skyriuje yra paveiklinė, o ne žodinė. Jei mes taikytume žodinę prasmę, tai būtum priversti daryti labai paiką išvadą, kad Sutvertojas, mano sunaikinti visą savo visatą, nes Šventas Petras aiškiai sako, kad "dangus ir žemė" praeis su dideliu braškėjimu.

Toje pranašystėje apaštolas naudojo ugnies simbolį išreiškimui naikinančios įtakos, kuri padarys galą dabartinei piktai santvarkai ir apvalys bei prirengs kelią pilnam Dievo Karalystės įkūrimui "Naujam dangui ir naujai žemei", kurioje teisybė ir meilė gyvena.

Šv. Petras dar sako mums, kad "elementai" nuo karščio sutirps. Povilas naudojo tą patį žodį, kuomet patarė Krikščionims nebegrižti "prie silpnų ir menkų šio pasaulio elementų".

Įdomus pavyzdys, parodantis, kad "žemė" Biblijoje ne visuomet reiškia žodinę prasmę.

KAS IDOMAUJATĖS APIE TIESĄ, MES PRISIŪSIM V E L T U I K N Y G Ą - "Dievo Amžių Planas", 374 puslapių. Kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN BIBLE STUDENTS
550 Sycamore Rd.

La Salle, Illinois, 61301

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACEAWICZ)

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-8872

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4110

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1009

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

KAS NAUJO CHICAGOJ

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

V.D. ŠAULIŲ RINKTINĖS VEIKLA

Vytauto Didž. Šaulių Rinktinės gausus narių susirinkimas įvyko 1979 m. vasario 4 d. 2 val. p. p. Šaulių namuose. Atidarė Rinkt. pirm. VL. IŠGANAITIS. Pagerbtį atsistojimu 68 mirę šauliai.

Išdėdinkų pranešimai buvo išsamūs ir įdomūs.

Gabus namų administratorius J. MAC-KONIS papildomai pranešė, kur pinigai buvo panaudoti ir dėl ko susidarė geroko pelno.

Ligonų lankymo komisijos pirm. p. GUREVIČIUS pranešė, kad aplankyta 68 ligoniai ligoninėse ir namuose, ir jiems buvo įteiktos simbolinės dovanėlės. Tam išleista apie 480 dol. Tai graži Šaulių vadovybės tradicija, kuri ir toliau bus puoselėjama.

Rinktinės pirm pranešė, kad gegužės 19 d. bus Šaulių Sąjungos suvažiavimas Šaulių namuose. Bus renkama Sąjungos centro valdyba. Nuo kiekvieno 20 narių skaičiaus skiriamas vienas delegatas. Tokiu būdu išrinkta 42 delegatai į suvažiavimą, nes Šaulių Rinktinėje yra apie 850 narių.

Taip pat painformuota, kad ir šiais metais tradicinis Joninių minėjimas įvyks ir prašyta parinkti dovanų loterijai.

Gausus susirinkimas baigtas kavute ir uzkančiais.

Juozas Skeivys

● ŽIAURI ŽIEMA. Didžiausios pusnys ir šaltis visą judėjimą sustabdė sausio 12-16 d. Visą savaitę neveikė mokyklos, sutriko paštas, susisiekimas buvo sunkus, automobilių ilgai nebuvo galima išvilkti iš užpustyto sniego. Dėka energingo mero BILANDIC suorganizuoto valymo Chicago pradėjo atsigausti. Bet štai, sausio 24 d. vėl sniego pūgos... Beveik visi mūsų organizacijų pareigūnai neįvyko, laikraščiai vėlavo. Tačiau dabar, vasario mėn., orui pagerėjus, padėtis žymiai pagerėjo.

● "LIETUVOS AIDŲ" radijo programa atidarė skyrių St. Petersburg, kur ten ją globoja Komitetas, vad. K. Kleivos, vyksta kas šeštadienį 5:30 val. p. p. 1110 AM banga. Ją klauso virš tūkstančio lietuvių. Leidėja KAZĖ BRAZDŽIONYTE, kuri leidžia Chicagoje dar 4 LA radio programas, prašo visų lietuvių paramos, nes nesant nei komiteto, nei kapitalo, ilgai negalės išsilaikyti. Todėl balandžio 21 d. Jaunimo Centre rengiama metinė vakarienė, su menine programa ir šokiais. Visi kviečiami išgyti pakvietimus, Kaina 12 dol. asmeniui, gaunami LA raštinėje ir Marginiuose.

● PARAPIJŲ PADĖTIS. Prieš 30 metų Chicagoje net yra buvę 12 lietuviškų pa-

DIAL 911 IN CHICAGO FOR EMERGENCY POLICE, FIRE AND AMBULANCE
NON-EMERGENCIES: DIAL 744-4000

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMA

ALDONA DAUKUS IR DUKRA SOFLJA

VISOS SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00 - 3:30 val. po piet.
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE ● INCOME TAX ● NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

CHICAGO, Illinois 60629

Office — 436-7878

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Res. 476-5633

Registered Broker

Take
stock
in America.

PRIE SANDAROS NAMO talkininkai š.m. sausio 31 d.

Sniego iki pažastų, bet žmonių galvos dar matosi...

Beveik visą mėnesį pro Sandarą gatve nebuvo galima pravažiuoti...

Šią žiemą Chicagoje sniego iškruto jau 84 coliai, t.y. lygiai 7 pėdos.

PRANEŠIMAS

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ METINIS susirinkimas šaukiamas 1979 m. kovo mėn. 11 dieną, sekmadienį, (kovo mėn. antrame sekmadienį) Dariaus - Girėno salėje, 44 & Western Ave, Chicagoje. Pradžią 1 val. po pietų.

rapijų, bet dabar liko tik trys stipriau gyvuojančios. Dar gyvybės ženklą rodo šv. Jurgio parapija Brigdporte, šv. Kryžiaus, Town of Lake. Kai kuriose yra lietuvių kunigų, bet nebėra lietuvių. Ir Marquette Park Gimimo parapija mažė-

ja. Pamaldose beveik nesimato jaunimo. Kas gi kaltas? Patys parapijų ir mokyklų vadovai ir mes patys - tėvai. Ar yra Gimimo parapijų ir kitose vaikams lietuviškos pamaldos? Tiesa, seniau tėvai kovojo, net ir pikietavo šiuo reikalu, bet nieko nepadėjo. Nėra nei jaunimo chorelio. Taigi turime susirūpinti lietuviškų parapijų ir mokyklų ateitimi.

● LŽS-gos KONSULO DAUŽVARDŽIO FONDO KOMISIJA paskelbė laimėtojus, kurie daugiausia dirbo spaudoj ir radijo programose. Tačiau teko nustebti, kad iš 30 veikiančių lietuviškų radijo programų, nerasta daugiau dirbančių ir veikiančių, kaip jaunuolis A. Regis, kuris paskutiniiais metais labai mažai tedirbo radijo srityje. O juk buvo pasiūsta ir daugiau dirbančių radijo programose, specialiai baigusius mokslus žurnalistiko ir media.

Balys Brazdžionis

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Lietuvos Vyčių Ketvirčio metų susirinkimas įvyko gruodžio mėn. 1978m. Vyčių salėje. Dvasios vadas klebonas Antanas Zakarauskas pasveikino narius šv. Kalėdų proga.

Iš vienuolikos Vyčių namo direktorių kasmet kelių direktorių terminas baigiasi. Šiomet išrinkti trys: ALEXANDRAS MOCKUS, direktorių pirm., CLEMENTE VIDŽIUS, Vyčių namo vedėjas ir PO-VILAS BINKIS.

Vyčių Liet. Nepriklausomybės metinis banketas "Lietuvos Atsiminimai" buvo Martiniuke salėje, Vasario 4 d. Pagerbta Liet. Skautų Organizacija, jos 60 metų sukakties proga.

Apskr. Jaunimo kuopa, sudaryta iš 36-tos ir 112-tos kuopų jaunamečių, šiemet suruoš metinį šv. Kazimiero paminėjimą kovo 4 d. Religinę dalį suruoš kuopos Dv. Vadas KUN. TOMAS SHAPUTIS. Pietūs ir programa bus Vyčių salėje.

Vyčių choro metinis banketas ir šokiai bus Vyčių Salėje balandžio 28 d.

Nariai vienbalsiai nutarė pakartotinai paremti Liet. spaudą, radio, televiziją ir kitas draugystes.

Šiomet Amerikos Vyčių kuopų ir apskričių atstovai suvažiuos į Chicago rugpjūčio 16 - 19 d į 66-tą Metinį Seimą. Seimo komiteto valdyba: ALGIRDAS BRAZIS, IRENA SANKUS ir ANTONAS RUDIS, Jr.

MUZ. INŽ. JONO BYANSKO

Atminimui

Jonas Byanskas, didelis Sandaros talkininkas, mirė 1972 m. vasario 11 d. Jo mirties sukakties proga, prisimena Jo 60 metų pasišventimas pamėgtai muzikai. Taip pat jis buvo inžinierius; ištissus metus idėjęs daug darbo ir visuomeniniams reikalams.

Jis komponavo lietuviškas dainas, akomponavo solistas ir chorams. Vadovavo Birutės chorui, kurį parengė koncertams, operetėms ir kitiems parengimams. Tie, kurie dalyvavo Jo vadovaujamoje ansambliuose, gerai žino, kiek jis pašventė laiko ir jėgų, dažnai be jokio atlyginimo. Jis buvo patenkintas, kad galėjo puoselėti lietuvių dainą ir kalbą.

Jis gyveno senųjų Amerikos lietuvių laikotarpyje. Tačiau, po Antrojo pas, karo, kai į Chicago atvyko daug naujų ateivių iš Europos, jis patraukė juos į savo veiklą. Jis su jais glaudžiai dirbo, panaudojo jų talentus ir lietuvių visuomenėi sudarė progą pasigėrėti jų mėgstama muzika.

Lankydamasis jo tėvų krašte, turėjo progos susipažinti ir parsivežti lietuviškų gaidų, kurių jis negalėjo gauti čia, ir kurios daug padėjo jo muzikinės programos pagerinimui.

Pirmas 1979 metų apskričio susirinkimas bus kovo 12 d. Vyčių salėje.

Nariai paraginti pasimelsti už mirusius Vyčių veikėjus: MARIJĄ SRUPŠĄ, TEKLE STROGĄ iš 36-tos kuopos, VINCA PETRAUSKĄ iš Senjorų kuopos ir VYTAUTĄ BIČKŲ iš 112-tos kuopos.

E. Laurinaitė

SANDAROS SPAUDOS FONDUI AUKOJO

\$ 25 So. Boston Lith. Citizens Ass'n.
\$ 25 Aleksandras Chaplikas, So. Boston
\$ 15 Jonas Kutra, Santa Monika, Cal.
\$ 15 Stasys Dagys, Chicago, Ill.
\$ 15 Vilniaus Krašto Liet. S-ga, Chic.
\$ 10 Knight of Lithuania, Chicago, Ill

(Bus daugiau)

PAMINKLAI PROF. KAIRIUI IR K. BIELINIUI

Dr. Jonas Valaitis prof. S. Kairio ir K. Bielinio paminklų komitetų vardu kviečia lietuvišką visuomenę savo auka prisidėti prie paminklų pastatymo. Aukus siųskite vajeus komiteto pirm. JUOZUI SKORUBSKUI, 1634 S. 50 th Ave., Cicero, IL. 60650. Čekius rašykite: Prof. S. Kairys and K. Bielinis Memorial Committee.

Jonas Byanskas

Kadangi Jis Lietuvą mylėjo, kaip ir šį kraštą. Jo atminimui skiriu šį Prano Vaičiūčio eilėraštį:
Jau pajėgos mažinas, vystu kaip lapas;
Jau protas leinesnis, šaltesnė žirdis.
Ir greitai slogins mane amžinas kapas,
Ir plaus mane užmaršos greitai vilnis.

Bet geisčiau žinoti labai aš širdingai,
Ar bus nors toliau tau, tėvyne, geriau?
Kada, o brangiausia, tu būsi laiminga?
Kada gi kvėpuoti galėsi lengviau?

Kada gi ant tavo išartos krūtinės
Liuosybės dainutę vaikui užgiedos?
O bočių žilųjų vargus atsiminę,
Širdy atsidus ir, kaip reik, pagodos?

Aldona Olis

SIEJA

TAUTINĖS, DEMOKRATINĖS MINTIES ŽURNALAS

Prenumerata: 4 dol. metams.
NAUJAS redakcijos ir administracijos ADRESAS:

3346 West 65th Place,
Chicago, Illinois, 60629

Redaguoja redakcinė kolegija.
Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas.
VLF nauja valdyba: Edvardas Boreiša,
Elena Rūkienė, Titas Briškaitis.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

Veikia:

Pirmadieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.

Antradieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.

Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vakaro.

Visos laidos iš WOPA stoties 1490 AM banga.

Šeštadieniais 7-8 vak.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

"LIETUVA, TĖVYNE MŪSU" -

National Anthem of Lithuania.

Lithuania, our country,
Land of might you'll ever be;
Through the ages your fond sons
Have gathered strength from thee.

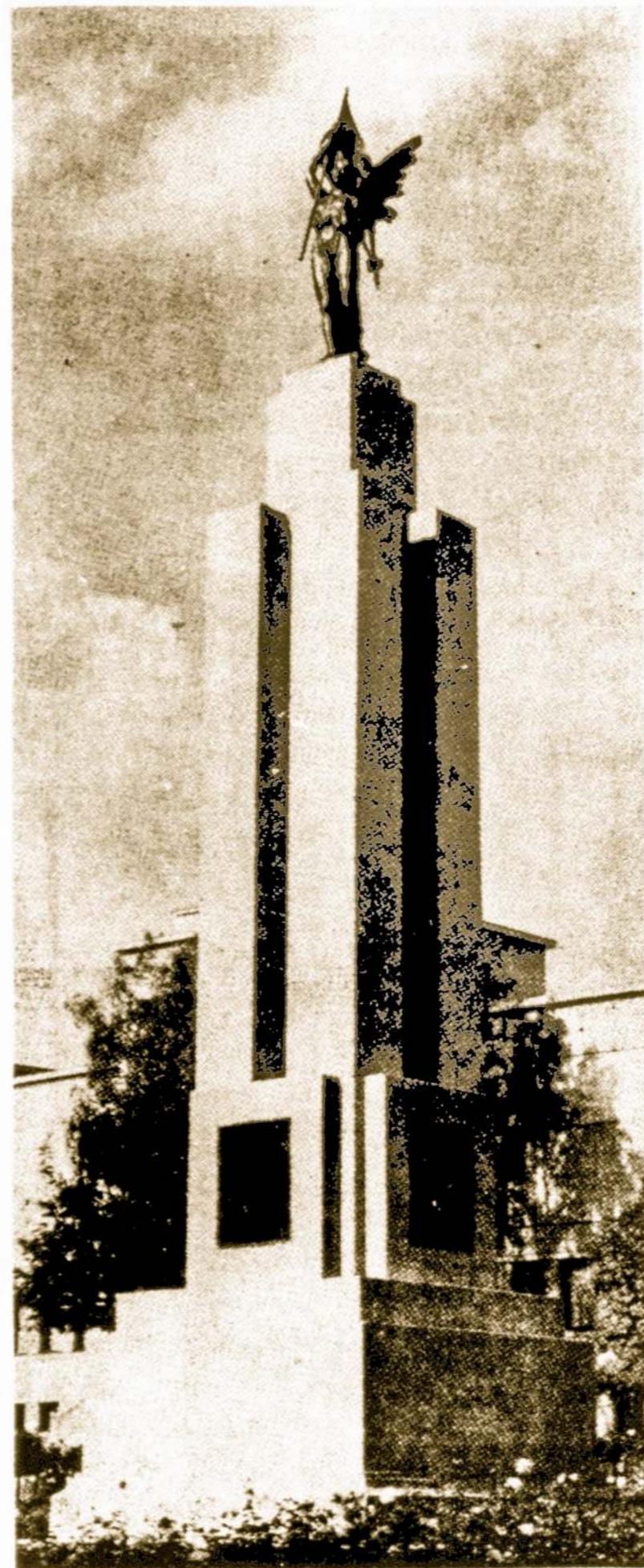
Lithuania, your children
Paths of righteousness shall tread;
For their native land they'll labor -
Earth's aspiring aims they've bred.

Fount of light, may your bright sun
Pierce all that's in darkened sheen,
Show us Truth's noble way,
And we'll follow in your gleam.

In our hearts, Lithuania,
Love for you will dwell fore'er
Spirit of the world is soaring -
Caught in your exalted glare.

Map of Lithuania. Dotted line: the border established by the Lithuanian-Soviet Peace Treaty of 1920.

The statue of Liberty in Kaunas, Lithuania, demolished on the orders of Moscow.

INDEPENDENCE.

World War I considerably weakened both unlawful occupants of Lithuania: Russia and Germany. The Lithuanian National Council, elected by representatives in 1917, on February 16, 1918 unanimously proclaimed the restoration of Lithuania's independence. On November 11, of that year, the Council formed the first government of the Independent Republic of Lithuania. Thousands of volunteers joined the freedom fighters, who liberated provinces from Bolshevik and other invaders. The Soviet Union, on July 20, 1920, signed a peace treaty with Lithuania, declaring:

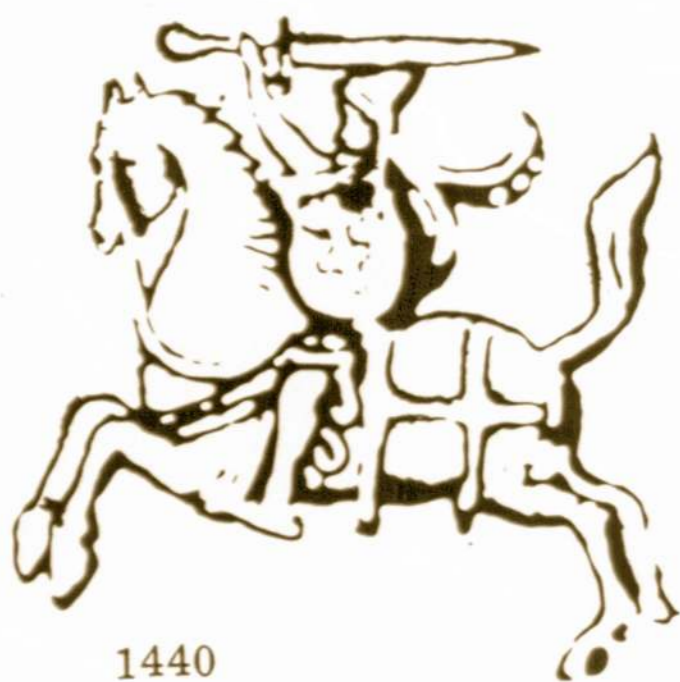
"Russia, without any reservation whatsoever, recognizes Lithuania as a self-governing and independent state

with all juridical consequences that follow from such a recognition and in the spirit of free and good will renounces for all time all sovereignty rights of Russia concerning the Lithuanian nation and Lithuanian territory".

This obligation was confirmed by Russia on September 28, 1926 in a Non-Aggression Pact:

"The Republic of Lithuania and the Union of Soviet Socialist Republics mutually undertake to respect in all circumstances the sovereignty and territorial integrity and inviolability of each other".

In 1920-1922 Lithuania was recognized by all other free states and on September 1, 1921, Lithuania was admitted as a member to the League of Nations.

1440

VYTIS - the knight on a white horse is the coat of arms of the Grand Duchy of Lithuania. It is found in the great seal of the Lithuanian Grand Duke Vytautas the Great, in many old maps and engravings, and on coins in Lithuania in ancient as well as in modern times.

Vytis is the State emblem of Lithuania: a mounted knight in white on a field of red.

Patarnauju Namų Pirkime ir Pardavime, Apdraudų Agentūra, Išrašomos visų rūšių Apdraudos

BELL REAL ESTATE
Juozas Bacevičius

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629
Telefonas : 778-2233
Įstaiga veikia nuo 9 ryto iki 8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. p. p.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3333 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608.
Telef. 254-3320.
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737.

Įvairių prekių pasirinkimas:
automobilai, Motociklai, šaldytuvai,
maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALENTINAS

NORMAN BURŠTEINAS

kailių krautuvė ir siuvykla.

Priima užsakymus naujiems ir pataiso ir persiuva dėvėtus. Priima kailius valymui ir apsaugai.

185 North Wabash Ave., Chicago, Ill.
Telef. 263-5826 ir buto 677-8489.

THE AMBERETTES: from left, Veronica, Teresė and Nastė BILITAVIČIŪTĖS and Levutė LIVCINAS, director. THE AMBERETTES will present traditional Lithuanian songs and dances. The choreographer - Levutė Livcinas, who is well known throughout England and Chicago folk dance circles.

(Photo by V. Noreika)

As a salute to LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY on February 16, the Chicago Council on Fine Arts will sponsor a Lithuanian Independence Day exhibit at the Richard J. Daley Civic Center featuring the BALZEKAS MUSEUM of Lithuanian Culture's Traveling Exhibit February 12 to February 23, 1979. The Museum will open the exhibit with a performance of Lithuanian dances and songs by the AMBERETTES.

ST. PETERSBURG, FLA.

Lietuvių ŽINIOS

- DAIL. A. PETRIKONIO meno kūrybos paroda įvyko sausio 6-7 d. d. Meniniu atžvilgiu paroda apibūdino dail. A. Rūkštelė ir dail. V. Vaitiekūnas. Parduota 53 paveikslai.
- RAŠYTOJO ALGIRODO LANDSBERGIO vieno žmogaus teatras, rengtas klubė, įvyko š. m. sausio 24 d. Dalyvavo virš 100 žmonių. Rašytojas skaitė savo kūrybos ištraukas iš "Penki stulpai turgaus aikštėje", "Barzda", "Šventasis narvas", "Paskutinis piknikas" ir keletą kitų.
- KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO minėjimas įvyko š. m. sausio 28 d. Minėjimą organizavo R. Kalantos šaulių kuopa. Turiningą paskaitą skaitė dail. A. Rūkštelė. Šauliai A. Matėika ir Revas padėklamavo momentui pritaikytą eilėraščių.
- KLUBO CHORO IR SOLISTĖS ČAPKAUSKIENĖS koncertas įvyko š. m. vasario 7 d.
- VASARIO 16 MINĖJIMAS klube įvyko vasario 16 d. Trumpą kalbą pasakė prel. J. Balkūnas. Minėjime dalyvavo St. Peterburgo miesto burmistrė Corinne Freeman.
- ALT ST. PETREBURGO skyriaus metinis narių susirinkimas šaukiamas š.

m. vasario 28 d. 2-ą val. p. p. Lietuvių klubo patalpose. Kalbės ALT valdybos garbės pirmininkas dr. Kazys Bobelis.

● JAV LB FLORIDOS APYGARDOS VALDYBA ruošia 1979 m. kovo 1 d. vakarą.

O, Vilniaus neužmiršk, Lietuvi.
Čia ne tik tai kad praeitis,
Čia tavo irgi ateitis,
Čia kova vedama už būvį...

(Maironis)

\$ 10 per year

LITUANUS

6621 S. TROY ST.

CHICAGO, ILLINOIS 60629

LITUANUS Quarterly Journal of Arts and Sciences, the only ENGLISH language publication, represents the free-world viewpoint on the Lithuanian question. LITUANUS is published by the Litanus Foundation, Inc., a Not for Profit Corp.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsim labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną, ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 7 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

Į VIENYBĘ!

So. Bostone

BOSTONO LIETUVIŲ PASIDIDŽIAVIMAS

Dr. Vincas Kudirka - mūsų tautos vienybės ir kovos ideologas, kuris tame kovos fronte išbuvo iki mirties, savo parašytoje "Tautinėje giesmėje" - Lietuva, tėvyne mūsų (vėliau virtusia mūsų tautos himnu) baigiamaisiais žodžiais "vardan tos Lietuvos vienybė teži" išreiškė savo gilų įsitikinimą vienybės būtinumu ir jos svarba, ypač kovojant už tautos laisvę.

Nors ta vienybė nepažydo Kudirkos laikais ir ji ne per daug žydi dabar, tačiau lietuvių vienybės idėja visais laikais buvo ir yra gyva. Jau 1905 metais lietuviai vieningai rinkosi į Didįjį Vilniaus Seimą, 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje vieningai paskelbė atkuriamą Lietuvos valstybę, savanoriai vieningai kovojo dėl tautos laisvės ir t.t. Turėjome daug ryškių vienybės pavyzdžių. Nepriklausomoje Lietuvoje ir Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime.

Kiekvienais metais vasario mėnuo, kada atžymima Vasario 16-toji, turėtų praeiti ne tik laikino vienybės ir kovos ryžto ženkle, bet, kad tai būtų pačiu didžiausiu impulsu ateičiai, stiprinant visų vienybę ir kovingumą už Lietuvos nepriklausomybę.

Taigi, nors daug kam atrodo, kad yra sunkus kelias į vienybę, bet iš tikrųjų jis lengvas tiems, kas turi gerų norų ir tikrai supranta vieningumo reikšmę bendram visuomeniniam darbui ir Lietuvos laisvės kovai.

Mūsų vidurinė vienybė labai, turime žiūrėti ne kas mus skiria, bet kas jungia. Šalinkime iš spaudos demagoginius pasireiškimus ir junkimės į pozityvų spaudos darbą. Praeities ir kai kuriuos dabarties aštresnius reiškinius galima nagrinėti specialėmis studijomis, mokslo ir kultūros spec. žurnaluose, neįvedant kenksmingo demagoginio prado.

Pagaliam, kovokime su tikroju priešiu, bet ne su savais... Kad nebūtų, taip kaip anot poeto A. Gustaičio: "Ant savojo nirstam, o priešą pamirštam..."

Sugyvenkime, vieningai dirbkime ir kovokime už Lietuvos išlaisvinimą!

(gs)

PARTIZANO MIRTIS

Broliai, žemę išpurenę,
Apraudojo arimus:
— Mielas broli partizane,
Ar sugrįši į namus?

Sugirgždėjo tik varteliai,
Ir išėjo jis tylus:
— Jei negrįši, grįš paukšteliai
Į pavasario šilus.

Grįš į lauką artojičiai,
Grįš į laisvę Lietuva. —
Ir sudundo arimėliai,
Ir nusviro jo galva...

L. Žitkevičius

Jonas Nevardauskas

Mykolui Vaidylai paminklui statyti Komiteto pranešimas

BAIKIME MYKOLUI VAIDYLAI STATYTI PAMINKLĄ

Sandaros red. M. Vaidylos paminklui statyti Komitetas š.m. lapkričio 13 d. posėdyje, priėmė M. Vaidylos paminklui pastatyti Lietuvių Tautinėje kapinėse paminklo projektą, kuris liūdytu jo atliktus darbus.

Paminklas bus pilkos spalvos granito, šešių pėdų aukščio, trijų pėdų pločio, šiek tiek siaurėjantis į viršų. Granite bus išgraviruota: kairėje pusėje: Gedimino stulpai, papuošti ažuolo lapais, dešinėje - kryžius su medine tvorele ir žemiau tokiu įrašu:

Mykolas Vaidyla
1902-1976

Sandaros Redaktorius
Amerikos lietuvių švietėjas

Paminklo atidengimas numatomas kapų puošimo dieną - Memorial Day, 1979 gegužės-May 30, kad iškilnėse galėtų dalyvauti kuo didesnis skaičius žmonių. Mes, lietuviai, būdami dėkingi M. Vaidylai už jo parodytą ištvėrę ir didelius nuopelnus bei meilę Lietuvai, norėtume čia lietuviškoje Chicagoje pasigėrėti ir pasidžiaugti pastatytu didingu M. Vaidylos prisiminimui - antkapiu.

Siam paminklui užbaigti dar trūksta lėšų, todėl komitetas prašo visus lietuvius į talką, prisidėti su auka paminklui pastatyti.

Aukas prašome siųsti adresu: Mykolas Vaidyla Memorial Fund, c/o Mr. V. Uznys, 3752 West 69 Place, Chicago, Ill. 60629.

KOMITETAS:
J. Kuzas
V. Uznys
J. Kapačinskas

(A T K A R P A)

MYKOLAS VAIDYLA MEMORIAL FUND, c/o Mr. V. Uznys,
3752 W. 69 Place, Chicago, Illinois, 60629.

Siunčiu auką\$.....

Mano pavardė.....
Adresas.....

Antro aukšto salėje telpa daugiau kaip 250 žmonių. Čia vyksta Draugijos mėnesiniai susirinkimai. Jie šaukiami kas trečią kiekvieno mėnesio ketvirtadienį. Salė tinkama visokiems parengimams. Šį pavasarį Draugijos valdyba nutarė ją gražiai atremontuoti.

Trečias aukštas praejusią vasarą buvo iš pagrindų atremontuotas. Išdažytos lubos. Sienos išdekoruotos brangiu ir turtinai atrodančiu popierium. Naujos liuksusinės langų užuolaidos derinasi su popieriaus spalva. Virš gerimų baro yra "fluorecent" lempos, o nuo lubų kaba du šių laikų modernūs spalvoti žirandėliai. Baro fone nupieštas Trakų pilies vaizdas. (Draugijos pirm. inž. ALEKSANDRO CHAPLIKO fondo dėka). Naujos ir es trados užuolaidos. Nublizgintos grindys atrodo kaip stiklas. Salė tinkama banketams, šokiams ir visokiems kitiems parengimams. Trečiadienio vakarais čia vyksta Šv. Petro parapijos bingo žaidimai.

Ketvirtame aukšte Bostono skautai išsikūrė savo būstinę, kur laiko savo susirinkimus ir pamokas.

Šioje naujai išpuoštoje Auditorijoje gruodžio 31 d. vakare įvyko Draugijos tradicinis Naujų Metų sutikimo banketas. Ant kiekvieno iš 10 asmenų stalo, be pirmos rūšies jautienos kepsnio, dar buvo lietuviškų dešrų, "lozanijos", kavos ir visokių prieskonių ant stalo, spindėjo "Canadian Club" ir šampano bonkos. Viduryje salės, ant tų blizgančių grindų stovėjo fontanas, iš kurio visą laiką čiuroleno šampanas, svečiai patys vaišinosi iki sočiai.

Svečiams renkantis į salę ir vakarienes metu grojo vargonais jaunas draugijos narys JUOZAS LUBINAS, Jr., o šokiams grojo 5 asmenų latvių orkestras. Bilietų kaina buvo tik \$16.00 asmeniui.

Kad svečiai nenuobodžiautų, buvo išdalintos švilpynės, barškučiai, birbynės ir "confette", svečiai buvo papuošti spalvotomis kepuraitėmis.

Publikai renkantis į salę, tuojuo dvi graškščios Draugijos narės apsirėdė ilgom sukniom - PETRONELĖ PLEVO - KIENĖ ir BIRUTĖ YONKIENĖ svečius palydėdavo prie jiems rezervuoto stalo.

Viduryje salės prie lubų pakabinta "Crystal Bowl", kuri lėtai sukosi ir žėrė spindulius į lubas ir ant grindų, kas publikai šokant sudarė labai jaukią nuotaiką.

Naujų Metų sutikimo banketo komitetą, kuris taip tavrkingai viską pravedė, sudarė: ARNOLDAS PLEVOKAS, pirm., nariai: ALEKSANDRAS CHAPLIKAS, ALGIS MITKUS, ANTONAS ANDRIULIONIS, VYTAUTAS JURGĖLA, ir STANLEY K. GRIGANAVIČIUS.

Negalima praleisti nepaminėjus mūsų Draugijos energingų jaunų narių DOUGLO PLEVOKO, kuris tarnauja šios šalies aviacijoje, New Mexico (šventėms jis buvo atostogose) ir vargonų virtuoso JUOZO

NEPAPRASTI SALČIAI LIETUVOJE

1978 m. gruodžio 30-31 d. d. Lietuvoje buvo užfiksuotos pačios žemiausios šio šimtmečio temperatūros. Kaip rašo "Tiesa", kai kuriose Rokiškio ir Ignalinos rajonų vietovėse termometras buvo kritęs net iki 36-38 laipsnių žemiau nulio. Ir pirmosiomis šių metų dienomis šalčiai siekė 30 laipsnių Hidrometeorologinės tarnybos žiniomis žymesnio atšilimo sausio mėnesį nelaukiama.

Esant nepaprastai šaltam orui, kai kur užšalo vandentiekio vamzdžiai. Užšalusiu upių ledaš siekia pusę metrų storio. Užšalo net Baltijos pajūris, o Botnijos jūranalyje ledo storis yra 45 cm. Tad tarp Suomijos ir Švedijos galima keliauti rogemis.

3 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Anton K. Valukas

Gyveno 10207 Peshtigo Brook Rd., Suring, Wis. Anksčiau gyveno Chicago, Ill.

Mirė 1976 m. vasario 25 d., 3:15 val. p. p. sulaukęs 83 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Marijampolės aps., Gudelių vls., Rudenų km., Amerikoje išgyveno 63 metus. Palaidotas Lietuvių Tautinėse Kapinėse.

Paliko nuliūdę: žmona Anna M. (Stankvičiūtė), du sūnūs - Anton J., marti Miki, gyvena Palatine, Ill. ir Joseph C., marti Bianca, gyvena Oak Park, Ill., 3 anūikai - Anton R., jo žmona Janice, James L., jo žmona Lynn, ir Shwan., dvi anūkės - Linda Blum, jos vyras Steve ir Cynthia, dvi proanūkės - Amy ir Beth, daug sūnėnų ir dukterėčių. Lietuvoje liko brolių vaikai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami Lietuvoje ir Amerikoje.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime.

Žmona, Sūnūs, Marčios, Anūikai, Proanūkės ir Giminės.

LUBINO. Jie daug prisidėjo prie banketo ruošos.

Banketo vyriausia šeimininkė buvo MONIKA PLEVOKIENĖ, jos pagelbininkės: KOSTANCIJA VASILIAUSKIENĖ, VERONIKA IVANAUSKIENĖ ir LYNA JANULIENĖ. Prie stalų patarnavo: BIRUTĖ MITKIENĖ, JOAN SIAURIS, PAULYN SIAURIS, ANNA LANE, ANNA SAVIČIŪNAS ir ALBINA ŠALTENIS.

Stanley K. Griganavičius

● EDVARDUI PEČIUKAIČIUI Bostono miesto ligoninėje padaryta sunki vidurių operacija. Ligonis sveiksta. South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos "kazirinkai" linki jam kuo greičiausia pasveikti, nes jiems trūksta "kazirinkų".

Take stock in America.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4%
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES 7 1/2%
EARN UP TO

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KARANAUŠKAS, President Phone: Virginia 7-7767
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkės Dėko. jame Jums už mums parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jums laimingi ir teityje

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00

FRANK ZOGAS President

5 1/4% paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum \$5,000

7 1/2% All accounts compounded daily - Passbook Savings

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60637
Phone: 254-4471
Ir 8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455
Tel 598 9100